

AFFALDSPLAN 2022-2034

Indhold	Omstillingen til en mindre miljøbelastende og grønnere verden kræver et paradigmeskifte: Vi skal væk fra 'brug og smid væk'-kulturen til den cirkulære økonomi. Se Stevns Kommunes affaldsplan frem mod 2034.
----------------	---

INDHOLD

1. FORORD	2
2. INDLEDNING	3
2.1. HVAD ER EN AFFALDSPLAN?	4
2.2. BAGGRUND FOR AFFALDSPLAN	4
2.3. GENANVENDELSESPROCENTER.....	5
2.3.1. NY MÅLEMETODE I EU OG PEJLEMÆRKE FOR REEL GENANVENDELSE	6
3. TEMAER OG INDSATSOMRÅDER.....	9
3.1. TEMA: MERE DIREKTE GENBRUG	9
3.1.1. DIREKTE GENBRUG PÅ GENBRUGSPLADSERNE.....	10
3.1.2. GENBRUGSVÆRKSTED	10
3.1.3. BYTTESTATIONER I LOKALSAMFUND.....	11
3.2. TEMA: UDVIKLING AF INDSAMLINGSORDNINGERNE.....	12
3.2.1. VI SKAL GENANVENDE MERE.....	12
3.2.2. FORBEDRING AF KVALITET I FORHOLD TIL GENANVENDELSE.....	13
3.2.3. SORTERING I OFFENTLIGE RUM.....	13
3.3. TEMA: MINDRE AFFALD I NATUREN	13
3.3.1 REN NATUR.....	14
3.4. TEMA: ØGET SORTERING FRA ERHVERV	15
3.4.1. VIRKSOMHEDER MED DAGRENOVATIONS-LIGNENDE AFFALD	15
3.4.2. BYGGE- OG ANLÆGSAFFALD.....	15
3.5. TEMA: STEVNS TAGER ANSVAR.....	17
3.5.1. ALLE KOMMUNALE INSTITUTIONER OG VIRKSOMHEDER SORTERER	17
3.5.2. CIRKULÆRE KOMMUNALE UDBUD OG INDKØB	18
3.5.3. DIREKTE GENBRUG AF KOMMUNENS EGNE MØBLER	18
4. VURDERING AF AFFALDSPLAN 2022-2034.....	20
5. OPFYLDELSE AF INITIATIVER I STEVNS KOMMUNES AFFALDSPLAN 2014-2018.....	22

1. FORORD

Ifølge FN er udvinding og forarbejdning af naturressourcer skyld i ca. halvdelen af den globale udledning af drivhusgasser og over 90 pct. af det globale tab af biodiversitet¹. Det danske forbrug af naturressourcer ligger langt over det europæiske gennemsnit pr. person. Det samme gør sig gældende for vores affaldsmængder.

I Danmark blev der i 1995 produceret ca. 500 kg. husholdningslignede affald pr. person. I 2020 lå tallet på ca. 800 kg. husholdningslignede affald pr. person, hvor det europæiske gennemsnit lå på ca. 500 kg².

Der er brug for, vi reducerer vores mængder af affald og anvender vores naturressourcer mere ansvarligt. Ansvaret er bredt placeret, når det kommer til at løfte opgaverne i fremtidens affaldssektor. De globale udfordringer skal adresseres lokalt. I Stevns Kommune har vi de seneste år øget genanvendelsen af vores affald og mindsket affald til forbrænding.

I Stevns Kommune vil vi sikre, at flere genstande på vores genbrugspladser genbruges og mere affald genanvendes. Det sparer nemlig på råstoffer og reducerer vores CO₂-udledning. Med Affaldsplan 2022-2034 vil Stevns Kommune give borgerne mulighed for nemt at agere ansvarligt og ressourcebevidst i dagligdagen.

Indsamling af 10 affaldstyper:

¹ Miljøministeriet, juli 2021. Handlingsplan for cirkulær økonomi - National plan for forebyggelse og håndtering af affald 2020-2032.

² Eurostat, december 2022: Municipal waste statistics.

2. INDLEDNING

Omstillingen til en mindre miljøbelastende og grønnere verden kræver et paradigmeskifte: væk fra brug-og-smid-væk-kulturen til den cirkulære økonomi.

Cirkulær økonomi handler i bund og grund om, at holde materialer og produkter i kredsløb med den højest mulige værdi længst muligt. I den cirkulære tankegang skal naturens ressourcer bruges igen og igen. Vi skal genbruge, reparere og opgradere vores materialer og produkter mest muligt. Den mængde affald som opstår og som ikke kan forebygges og genbruges, skal vi genanvende - fremfor at forbrænde. På den måde forvalter vi jordens ressourcer bedre, og mindsker miljø- og klimabelastningen.

Både globalt og nationalt inddrages cirkulære tilgange i højere grad. FN har indarbejdet den cirkulære tankegang i de 17 verdensmål for en bæredygtig udvikling, og EU har vedtaget en lovpakke om cirkulær økonomi, der indeholder ambitiøse mål for genanvendelsen af vores affald. I Danmark er dette blevet konkretiseret i regeringens nationale handlingsplan for cirkulær økonomi, der hviler på en bred politisk aftale.

Stevns Kommune har en vision om at være en aktiv medspiller i den cirkulære økonomi, som i høj grad præger vores Affaldsplan 2022-2034. Stevns Kommune er ansvarlige for den endelige håndtering af de ressourcer og det affald, som borgerne skiller sig af med. Og dermed spiller Kommunen en afgørende rolle for, at brugbare ressourcer sendes videre i kredsløb.

Som vi beskriver i Affaldsplan 2022-2034, vil vi udbrede den cirkulære tankegang i den kommunale affaldshåndtering. Dvs. at vi skal forebygge produktionen af affald ved fx at genbruge så meget, som muligt. Det, vi ikke kan genbruge direkte, skal genanvendes i nye produkter. Det, vi ikke kan genanvende, skal energiudnyttes via forbrænding. Og kun det, der er for miljøskadeligt til at blive energiudnyttet, skal deponeres.

Vores Affaldsplan indeholder følgende dokumenter:

- **Affaldsplanen 2022-2034**, som beskriver vores temaer, indsatsområder og målsætninger på affaldsområdet i de kommende 6 år.
- **Kortlægning- og Planlægningsdelen** (bilag 1), som indeholder en status over Stevns Kommunes affaldsmængder i 2020 og 2021, indsamlingsordninger og omkostninger til

affaldshåndtering. Ligeledes indeholder bilag 1 en beskrivelse af behandlingsanlæg, som Kommunen anvender samt en fremskrivning (et skøn) af de fremtidige affaldsmængder i Stevns Kommune.

2.1. HVAD ER EN AFFALDSPLAN?

Ifølge Affaldsbekendtgørelsen er Kommunen forpligtet til at udarbejde og vedtage en 12-årig kommunal plan for håndtering af affald. Planen skal revideres mindst hvert 6. år (fremadrettet kaldet *Affaldsplanen*).

I den 12-årige planperiode skal Affaldsplanen overordnet fremskrive fremtidige mængder i Stevns Kommune samt den fremtidige håndtering. Affaldsplanen skal være detaljeret for de første 6. år i forhold til målsætninger og indsatsområder.

I Stevns Kommune vil vi bruge Affaldsplanen til at fastsætte en retning for, hvor Kommunen skal bevæge sig hen på affaldsområdet. Vi vil opsætte målsætninger, som vi i vores hverdag arbejder henimod at indfri.

Den danske affaldssektor står over for store forandringer frem mod 2030. Der kan komme ændringer i lovgivning og der vil løbende ske teknologisk udvikling, som kan udfordre målsætningerne og indsatsområderne i denne Affaldsplan. Og derfor er Affaldsplanen ikke bindende.

2.2. BAGGRUND FOR AFFALDSPLAN

Rammerne for Affaldsplanen 2022-2034 tager blandt andet afsæt i EU's direktiver, de nationale målsætninger, fælles mål med vores samarbejdskommuner samt Stevns Kommunes egne strategier og visioner inden for grøn omstilling.

I juni 2020 blev der indgået en bred politisk aftale med 'Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi'. Planen indeholder følgende visioner for en grønnere affaldssektor:

- Affaldskurven skal knækkes – mindre affald, mindre spild og mere genbrug.
- Krav til kommunerne om husstandsnære indsamling af 10 affaldstyper.
- Affaldssektoren skal være klimaneutral i 2030.
- Udsortering af 80 pct. dansk plastik fra forbrændingen i 2030.

Her sættes der bl.a. særlige krav til kommunerne om til en stigning i genanvendelsen, mindre affald og mere cirkulær økonomi.

Med klimaplanen og EU's affaldsdirektiver fra 2018 som omdrejningspunkt, vedtog folketetinget i juli 2021 'Handlingsplan for cirkulær økonomi – National plan for forebyggelse og håndtering af affald 2020-2032', som sætter retningen for den nationale affaldshåndtering de næste 12 år. Dette ud fra følgende målsætninger:

- Sikre mindre affald og bedre udnyttelse af naturressourcerne
- Alle offentlige indkøb skal være miljømærkede i 2030
- Sikre mere og bedre genanvendelse med fokus på specifikke affaldstyper
- Reducere mængden af marint affald væsentligt

- Sikre mere værdi fra fornybare råvarer
- Reducere mængden af madaffald i alle led af værdikæden for fødevarer
- Reducere miljøbelastningen fra byggeri og nedrivning
- Reducere forbruget og forbedre genbrug og genanvendelsen af plastik

De kommunale affaldsplaner skal udarbejdes med udgangspunkt i den nationale handlingsplan og må ikke stride mod denne.

I forlængelse af regeringens planer er affaldslovgivningen blevet opdateret med nye krav, der strømliner kommunernes indsamlingsordninger og sorteringskriterier, som også vil blive nævnt senere i Affaldsplanen 2022-2034.

2.3. GENANVENDELSESPROCENTER

I 2013 kom den nationale Ressourcestrategi "Danmark uden affald", som udgjorde styringsgrundlaget for affaldshåndteringen i Danmark.

I "Danmark uden affald" blev der sat et nationalt genanvendelsesmål for husholdningsaffald. Således skal der i 2022 genanvendes mindst 50 % af husholdningsaffaldet, herunder af de syv affaldstyper: madaffald, papir-, pap-, glas-, plast-, metal- og træaffald.

Som nedenstående tabel viser, nåede Stevns Kommune genanvendelsesmålet i 2020, idet 50,9 % blev indsamlet til genanvendelse, som følge af udrulning af nye husstandsnære indsamlingsordninger hos borgerne³. I 2021 blev 61,8 % indsamlet til genanvendelse, og her oplevede Stevns Kommune den fulde effekt af de nye indsamlingsordninger.

Tabel 1: Genanvendelsesprocenten for de syv affaldstyper (glas, jern og metal madaffald, papir, pap, plast og rent træ) i Stevns Kommune for 2019, 2020 og 2021, samt den nationale målsætning i 2022.

	Stevns Kommune 2019	Stevns Kommune 2020	Stevns Kommune 2021	National målsætning 2022
Genanvendelses- procent	35,0 %	50,9 %	61,8 %	50 %

2.3.1. NY MÅLEMETODE I EU OG PEJLEMÆRKE FOR REEL GENANVENDELSE

I 2018 vedtog EU specifikke genanvendelsesmål for husholdningsaffald i 2025, 2030 og 2035, samt at opgørelsen for genanvendelse blev gjort ens på tværs af EU, herunder med samme målepunkt for genanvendelse – gældende fra 2020.

I beregningsmetode til de nye genanvendelsesmål fra EU inddrages ikke kun genanvendelige affaldstyper, men også husholdningsaffald som genbruges. I beregningen medtages bygge- og anlægsaffald ikke, herunder affald fra husstandes gør-det-selv-bygge- og nedrivningsaktiviteter.

EU definerer *husholdningsaffald* som blandet affald og særskilt indsamlet affald fra husholdninger. Derudover inkluderer *husholdningsaffald og lignende affald* også erhvervsaffald, der i typer og sammensætning er sammenlignelige med husholdningsaffald. Derfor dækker *husholdningsaffald og lignende affald* også affald, som kommunerne i dag ikke har ret eller pligt til at indsamle og håndtere.

De nye genanvendelsesmål fra EU er således ikke umiddelbart sammenlignelige med førnævnte genanvendelsesmål fra Ressourcestrategien "Danmark uden affald".

Genanvendelsesmålet skal fremover måles på *reel genanvendelse* (nettomængden), hvor genanvendelsesmålet tidligere i Danmark blev målt på affaldsmængder indsamlet til genanvendelse (bruttomængden). Tab i de forskellige led i genanvendelseskæden fx som følge af fejlsortering af affald, tab via sorteringsprocesser, omlastning m.fl. medtages ikke som reel genanvendelse. I Miljøprojekt 2145 (2020)

³ Genanvendelsesprocenten er beregnet ud fra den målemetode, som står beskrevet i "Danmark uden affald".

kommer Miljøstyrelsen med et bud på gennemsnitlige tabsandele, som kan anvendes til beregning af reel genanvendelse.

Miljøministeriet har i "Handlingsplan for cirkulær økonomi"⁴ opstillet et *pejlemærke*, hvor målsætningen for reel genanvendelse for husholdningsaffald er 50 % i 2025, 55 % i 2030 og 60 % i 2035.

I nedenstående tabel er de gennemsnitlige tabsandele anvendt i forhold til mængderne fra Stevns Kommune i 2021. Beregningen viser, at den reelle genanvendelse af husholdningsaffald i Stevns Kommune lå på 54,1 % i 2021, hvilket opfylder Pejlemærket i 2025 (jf. tabel 2).

Dog skal det påpeges, at tabsandelene ikke stammer fra sorterings- og behandlingsanlæg, der modtager Stevns Kommunes affald, hvorfor beregningen af den reelle genanvendelse i Stevns Kommune er et estimat.

Tabel 2: *Stevns Kommunes (estimeret) reel genanvendelse af husholdningsaffald i 2021 samt pejlemærke i 2025, 2030 og 2035.*

⁴ Se "Handlingsplan for cirkulær økonomi - National plan for forebyggelse og håndtering af affald 2020-2032". Udgivet af Miljøministeriet juli 2021.

	Stevns Kommune 2021	Pejlemærke 2025 (mål)	Pejlemærke 2030 (mål)	Pejlemærke 2035 (mål)
Reel genanvendelse af husholdningsaffald	54,1 %*	50 %	55 %	60 %

**Tabsandele bygger på data fra Miljøprojekt 2145.*

3. TEMAER OG INDSATSOMRÅDER

Stevns Kommunes Affaldsplan består af 5 temaer. Under hver af de 5 temaer er en række indsatsområder og målsætninger på affaldsområdet for de kommende 6 år. Indsatsområderne er de initiativer, der skal implementeres for at indfri de fastsatte målsætninger. I dette kapitel beskrives temaer, indsatsområder og målsætninger i Stevn Kommunes Affaldsplan.

3.1. TEMA: MERE DIREKTE GENBRUG

For at fremme den cirkulære økonomi, vil vi øge andelen af genbrug, som bidrager til affaldsminimering og bedre udnyttelse af naturens ressourcer.

Når vi genbruger materialer direkte, reducerer vi køb af nye produkter, herunder forbrug af råstoffer, energi til produktion og CO₂-udledning.

Derudover er det ressourcemæssigt også bedre at genbruge materialer, fremfor at de bliver til affald, og ender med at gå til deponi, forbrænding eller genanvendelse. Vi vil derfor bidrage til at genbrugelige genstande og materialer rykkes op i affaldshierarkiet.

Vi vil gøre det lettere for borgere og virksomheder at aflevere, hente og købe genbrugelige genstande og materialer på vores genbrugspladser. Vi vil også etablere cirkulære partnerskaber og forbedre mulighederne for reparation, genbrug og affaldsminimering.

3.1.1. DIREKTE GENBRUG PÅ GENBRUGSPLADSERNE

Det meste af affaldet, som borgere og virksomheder afleverer på genbrugspladserne, bliver enten genanvendt, går til forbrænding eller deponi. Mange af de genstande kan genbruges, og det kræver nye indsatser og afsætningskanaler.

Gensalgsbutikker

ARGO, som drifter vores genbrugspladser, drifter i dag tre genbrugsbutikker (kaldet Gensalg) på genbrugspladserne i Lejre, Roskilde og Køge Kommuner. Her sælges genbrugelige genstande såsom møbler, elektronik, legetøj, byggematerialer, brugskunst m.fl., som er afleveret direkte til genbrug.

Vi vil undersøge mulighederne for at oprette mindre gensalgsbutikker på genbrugspladserne, hvor genbrugelige genstande sælges til de besøgende.

Byttecontainere

Der har de seneste år været en stigende genbrugstendens i Danmark. Hvor køb og brug af genbrugsvarer tidligere var forbundet med, at folk havde økonomiske udfordringer, anses det i dag for smart og miljø- og klimavenligt forbrug.

Vi vil flytte 75 tons årligt fra deponi, forbrænding og genanvendelse til genbrug.

På kommunens to genbrugspladser ønsker vi at etablere områder med direkte genbrug, hvor borgere og virksomheder kan aflevere og hente genbrugelige genstande. Med disse genbrugsområder vil de besøgende kunne afsætte de ting, som andre vil kunne få gavn og glæde af, som fx bøger, elektronik, legetøj, møbler, byggematerialer m.fl.

Cirkulære forretningsmodeller

Vi ønsker også at etablere samarbejde med virksomheder og foreninger, der har udviklet nye cirkulære forretningsmodeller. Cirkulære forretningsmodeller hvor genstande bliver "genfremstillet" via reparation og genbrug. Det kan fx være genstande som vaskemaskiner, køleskabe, cykler m.fl., som reparerer og sælges på ny – fremfor at gå til deponi, forbrænding eller genanvendelse.

Skraldefester

ARGO har - i samarbejde med studerende gennem Co-lab Roskilde - udviklet et koncept kaldet Skraldefester. Konceptet går ud på, at en lang række containere på genbrugspladsen åbnes for borgere efter normal lukketid (undtagen fraktioner underlagt producentansvar, farligt affald mv.). Således kan de besøgende finde gode brugbare ting, som pladsmedarbejderne har gjort tilgængelige for borgerne, i løbet af dagen.

Vi vil undersøge mulighederne for at holde en eller flere årlige "Skraldefester", hvor vores genbrugspladser åbnes for borgere og virksomheder, der kan tage de materialer, de ønsker, med hjem.

3.1.2. GENBRUGSVÆRKSTED

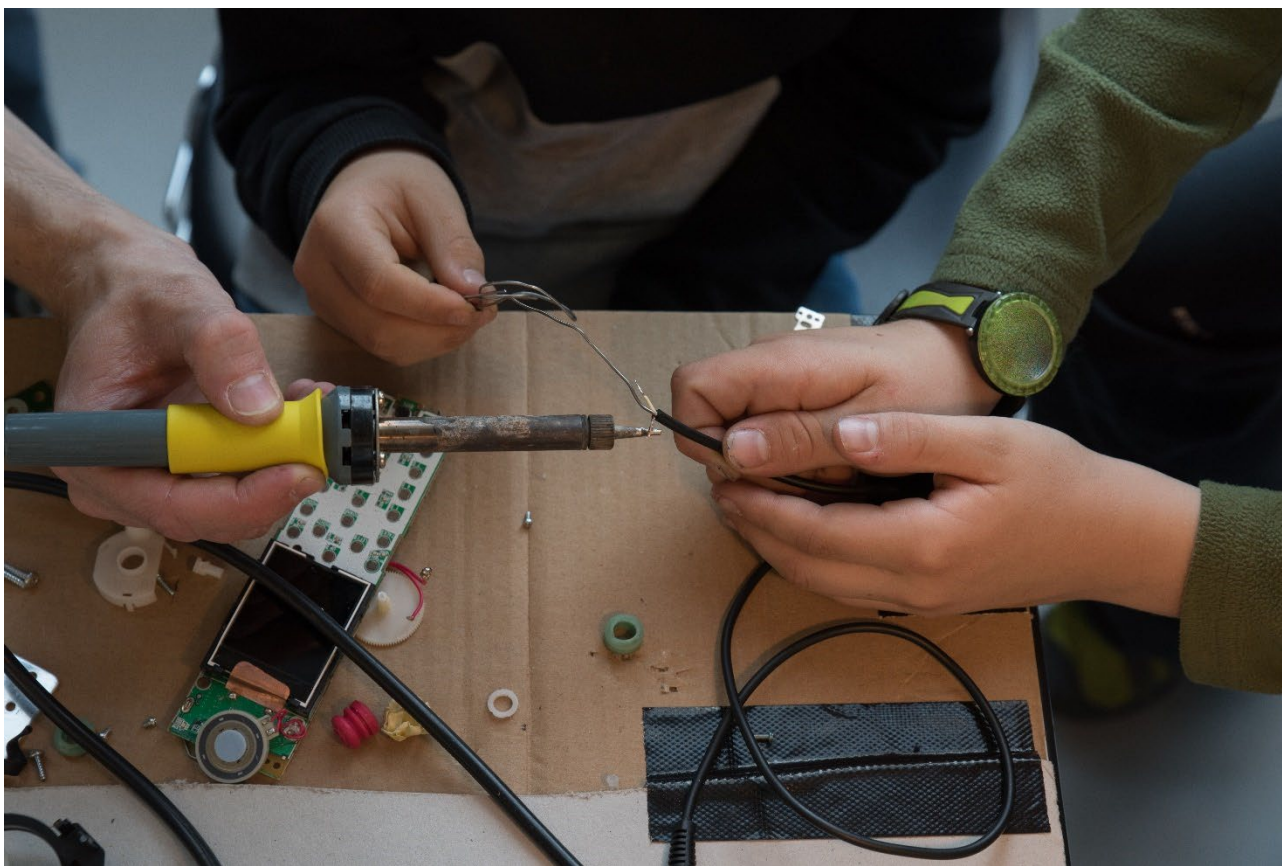
Med en simpel reparation kan mange genstande genbruges og levetid forlænges. Vi vil derfor facilitere og motivere frivillige, borgere, foreninger m.fl. til at deltage i et genbrugsværkstedet.

Genbrugsværksteder drives af frivillige "fixere" med forskellige evner og håndværk. De frivillige fixere kan både reparere ting og inspirere deltagere - der kommer og vil være med - til at sætte ting i stand. Fx ved at afholde workshops om syning, upcycling og reparation af møbler, cykler, elektronik m.fl.

Vi vil skabe et mødested, hvor borgere kan forlænge tings levetid, og brugte genstande kan få nyt liv.

Fokus vil her være på at forlænge tings levetid og give brugte genstande og materialer nyt liv. Det kan være, at læderet fra en lædersofa kan laves om til en taske, en pude, et forklæde eller noget helt fjerde.

Genbrugsværkstederne er også tænkt som et socialt mødested for kommunens borgere, hvor der på en hyggelig og konkret måde sættes fokus på "brug og smid væk-kulturen", reparation, genbrug og affaldsminimering.

3.1.3. BYTTESTATIONER I LOKALSAMFUND

For at øge borgernes bevidsthed om materialernes værdi samt styrke lokalt engagement i at cirkulere materialer, vil vi undersøge mulighederne for at etablere og understøtte byttestationer i lokalsamfund.

På byttestationerne vil borgerne kunne aflevere og hente genbrugelige genstande såsom bøger, et brætspil, legetøj m.fl. Byttestationerne kan også fungere som samlingssteder, hvor man kan sidde og læse en bog eller spille et spil med sine naboer.

Byttestationer skal være overdækket, så materialerne holdes tørre, og kan f.eks. administreres af en forening, der sørger for, at der er ryddeligt og velholdt.

3.2. TEMA: UDVIKLING AF INDSAMLINGSORDNINGERNE

For at fremme cirkulær økonomi og opfylde mål om mere genanvendelse, vil vi øge andelen af brugbare ressourcer fra vores affald, som bruges igen til fremstilling af nye produkter.

Som led i klimaaftalen⁵ skal sortering og indsamling af affald ensartes i hele Danmark - både for husholdninger, virksomheder og i det offentlige rum. Vi vil bidrage til initiativer, der mindsker CO₂-udledningen, forureningen og vores ressourceforbrug. Det vil vi gøre ved at øge mængderne og kvaliteten af det affald, vi indsamler til genanvendelse.

3.2.1. VI SKAL GENANVENDE MERE

I klimaaftalen⁶ er det fastlagt, at der skal sorteres i 10 affaldstyper hos den enkelte husstand. I Stevns Kommune blev det indfriet 1. maj 2022, da vi udvidede borgernes sorteringsmuligheder med yderligere fire

Vores mål er at løfte den reelle genanvendelse til 55 % i 2025.

⁵ Se "Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi" 16. juni 2020.

⁶ Se "Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi" 16. juni 2020.

affaldstyper; pap, mad- og drikkekartoner, farligt affald og tekstil.

Vi vil gennem løbende kommunikation til borgerne og via arrangementer have fokus på, at genanvendeligt affald ikke ender i restaffald, men udsorteres i de korrekte genanvendelige affaldstyper.

3.2.2. FORBEDRING AF KVALITET I FORHOLD TIL GENANVENDELSE

I den cirkulære økonomi handler det ikke kun om at recirkulere affald og materialer. Det handler også om, at affald og materialer opretholder deres værdi og ressourcer så længe som muligt. Det er fx bedre, at en plastbeholder genanvendes til en ny plastbeholder – fremfor at den "downcycles" (lavkvalitetsnyttiggøres) fx til en vejspæl.

ARGO er et fælleskommunalt affaldsselskab, som behandler affald for borgere og virksomheder i ni sjællandske kommuner, herunder Stevns Kommune. ARGO står således for at afsætte en lang række affaldstyper fra husstandsindsamling samt genbrugspladserne i Stevns Kommune til videre sortering og oparbejdning til genanvendelse.

Vores mål er at fremme genanvendelse af høj kvalitet via krav til behandling.

Vi vil gennem vores samarbejde med kommunerne i ARGO have fokus på, at affaldets værdi og ressourcer fastholdes så længe som muligt, når det genanvendes. Herunder er det også afgørende, at affaldsbehandlingen er økonomisk forsvarlig, så vi sikrer mest miljø for pengene. Det gælder både affaldstyper, der indsamles husstandsnaert, og de typer af affald borgere og virksomheder afleverer på kommunens genbrugspladser.

3.2.3. SORTERING I OFFENTLIGE RUM

D. 1. maj 2022 blev sorteringsmuligheder i de private hjem i Stevns Kommune udvidet med yderligere fire affaldstyper – det vil sige i alt i 10 affaldstyper. I det offentlige rum er det derimod begrænset muligheder for affaldssortering.

Ved at udbrede mere sortering i det offentlige rum er der mulighed for at få udsorteret mere affald til genanvendelse frem for forbrænding.

Vi vil undersøge, hvordan sortering i det offentlige rum implementeres bedst muligt ved at trække på erfaringer fra andre kommuner. På baggrund af erfaringsopsamlingen vil vi implementere sorteringsløsninger i det offentlige rum i Stevns Kommune.

Vores mål er indsamle og genanvende mere affald i det offentlige rum.

3.3. TEMA: MINDRE AFFALD I NATUREN

Det er desværre ikke ualmindeligt at finde plastikflasker og -posere, take-away emballager, cigaretskoder, mundbind og dåser i skoven, i parker, ved busstoppesteder, og langs veje og cykelstier. Alt for meget henkastet affald havner i dag i naturen, hvilket truer med at ende i maverne på vilde dyr eller som mikroplast i vores vandmiljøer.

Der findes ikke officielle opgørelser for mængder af henkastet affald i Danmark, men Vejdirektoratet – der varetager opgaven med drift af det danske statsvejnet – har angivet, at der årligt opsamles ca. 700 tons affald langs statsvejene.

Vi ønsker at minimere mængderne af henkastet affald i Stevns Kommune. Dette vil gavne både miljøet, dyrelivet og dem, der nyder den stevnske natur

3.3.1 REN NATUR

Stevns Kommune vil arbejde for, at der havner mindre affald i naturen. Det kan opnås på flere måder, bl.a. gennem nudging, hvor det på den ene eller anden måde tydeliggøres, hvor der er opsat skraldespande til offentlig brug. Enten ved hjælp af markeringer rundt omkring skraldespanden, eller ved at registrere alle offentlige skraldespande på et online kort, så borgerne kan se, hvor de kan komme af med deres affald. Det kan også gøres gennem opsætningen af flere offentlige skraldespande samt oplysningskampagner.

Vi vil derudover opfordre borgere og foreninger til at indsamle det henkastede affald, de finder på deres vej, når de er ude i den stevnske natur. Borgerne kan fx opfordres ved, at kommunen stiller affaldssække til rådighed, som borgerne kan benytte sig af, når de går en tur.

Foreningerne i Stevns Kommune har i flere år i træk haft mulighed for at tjene lidt penge ved at deltage i et arrangement, hvor de skal indsamle henkastet affald. Stevns Kommune ønsker at fortsætte med tiltag som dette.

3.4. TEMA: ØGET SORTERING FRA ERHVERV

Virksomheder er ligesom husholdninger forpligtede til at sortere deres affald. Og der er et stort potentiale for genbrug og genanvendelse i lokale virksomheders affald. Der er derfor behov for at øge opmærksomheden og gå i dialog med virksomhederne i forhold til deres affaldshåndtering, herunder med fokus på konkrete løsninger.

Stevns Kommune vil understøtte virksomheder, der ønsker at sende brugbare ressourcer videre i det cirkulære kredsløb, hvormed ressourcerne i affaldet udnyttes bedre.

3.4.1. VIRKSOMHEDER MED DAGRENOVATIONSLIGNENDE AFFALD

Det genanvendelige erhvervsaffald er liberaliseret, hvilket betyder, at virksomheder selv skal sikre korrekt håndtering og bortskaffelse af deres affald. Ifølge Affaldsbekendtgørelsen skal virksomheder – ligesom husholdninger – sortere affald i 10 affaldstyper: Farligt affald, glas-, metal-, plast-, papir-, pap-, mad- og drikkekarton-, mad-, rest- og tekstilaffald. Virksomhederne skal senest sortere de 10 affaldstyper fra den 31. december 2022.

Vores mål er at mere erhvervsaffald udsorteres til genanvendelse eller genbrug.

Vi vil hjælpe og informere virksomheder om, hvordan de opnår bedre sortering, genanvendelse og genbrug af deres affald og materialer. Fordi de enkelte brancher, som for eksempel detailhandel, hotel og restauration og industrien har forskellige affaldstyper, materialer og mængder, ønsker vi at tage udgangspunkt i hver branches behov. Dette kan med fordel gøres i samarbejde med andre kommuner, hvormed vi får et bedre grundlag til gå i dialog og støtte virksomheder til at finde gode affaldsløsninger, der passer til deres behov.

3.4.2. BYGGE- OG ANLÆGSAFFALD

Bygge- og anlægsaffald udgør over en tredjedel af affaldsmængderne i Danmark. Bygge- og anlægsaffald stammer fra renovering, nedrivning eller nybyggeri, og består bl.a. af mursten, tegl, beton, træ, gips m.fl.

Som det fremgår af tabel 3, sender vi i Danmark ca. 52 % af vores bygge- og anlægsaffald til anden endelig materialenyttiggørelse. Det vil sige, at affaldsmaterialer anvendes for sidste gang eksempelvis som nedknusning under veje. Dette betegnes også som downcycling, da materialerne transformeres til materialer med lavere værdi. Ca. 36 % bortskaffes som genanvendelse, hvor materialer anvendes til fremstilling af nye materialer⁷.

Tabel 3: *Byggeaffald i tal.*

⁷ VCØB, 2022: Byggeaffald i tal. <https://vcob.dk/vcob/nedrivning/hvad-er-byggeaffald/>

	Anden endelig materiale-nyttiggørelse	Genanvendelse	Forbrænding	Deponering
Bortskaffelse af bygge- og anlægsaffald	52 %	36 %	7 %	5 %

Kilde: VCØB, 2022.

Byggeaffald indeholder mange ressourcer, som potentielt kan genanvendes og genbruges. Noget bygge- og anlægsaffald indeholder miljøfarlige stoffer som fx asbest, PCB, tungmetaller - og som kræver særlig håndtering. Ifølge Affaldsbekendtgørelsen skal bygherren anmelde sit bygge- og anlægsaffald ved renovering eller nedrivning til kommunen, hvis der frembringes mere end 1 tons affald. Herefter tager kommunen stilling til fx affaldshåndteringen.

Mange borgere og entreprenører kender ikke til anmeldelsespligten. Og mange kender ikke til, at der kan være miljøfarlige stoffer i byggeaffald, der udgør en sundhedsrisiko, og derfor kræver specielle værnemidler ved nedrivning.

Vi vil udarbejde en kampagne målrettet gør-det-selv-folk, tømrer, håndværkere, nedrivere m.fl. i forhold til at oplyse om anmeldelsespligten samt hvad for noget byggeaffald, der kan indeholde miljøfarlige stoffer.

Kommunen vil undersøge mulighederne for at samarbejde med oplandets øvrige kommuner på byggeaffaldsområdet. Det kunne være tværkommunale samarbejde i forhold til at udarbejde fælles informationsmateriale vedr. håndtering af byggeaffald, som kan uddeles på genbrugspladserne, i byggemarkeder m.fl.

Vi vil også undersøge mulighederne for at fremme initiativer, der kan bidrage til mere genanvendelse og direkte genbrug af byggeaffald.

3.5. TEMA: STEVNS TAGER ANSVAR

I 2021 blev jordens ressourcer opbrugt i løbet af de 7 første måneder af året, hvorefter kloden ressourcemæssigt går i minus. Det vil sige, at vi resten af året har et overforbrug, i forhold til hvad kloden kan gendanne i løbet af et år. Danmark lå i 2021 på en 14. plads over lande med det højeste ressourceforbrug⁸.

Stevns Kommune kan ikke redde kloden. Men vi vil bidrage til den grønne omstilling ved at agere mere resourcebevidst, og sørge for at brugbare ressourcer sendes i kredsløb. Vi har som kommune en forpligtelse til at agere cirkulært, og det ansvar ønsker vi at løfte.

Vi vil forbedre vidensniveauet i forhold til korrekt nedrivning og håndtering af byggeaffald hos gør-det-selv-folk, tømrer, håndværkere, nedrivere m.fl.

3.5.1. ALLE KOMMUNALE INSTITUTIONER OG VIRKSOMHEDER SORTERER

Alle kommunale institutioner og arbejdspladser skal sortere deres affald på samme måde, som husholdningerne. Nogle af de kommunale institutioner er allerede med på den kommunale affaldsordning, men vi skal have de sidste med, så alle der bor eller arbejder i kommunen, lever op til de samme sorteringskrav. Det vil både have en positiv effekt på kommunens sammenhængskraft, men i den grad også på de mængder, som kommunen sender til genanvendelse. Både fordi der vil være flere steder, der sorterer, men også fordi sorteringsvanerne bliver styrket, når man skal sortere på samme måde - uanset om man befinder sig i hjemmet, på skolen eller rådhuset.

Der skal i samarbejde med de kommunale institutioner og virksomheder udarbejdes kommunikationsmateriale og dialogbaserede tiltag. Materialet og tiltagene skal målrettes brugerne, samt tage udgangspunkt i de typer af affald, der opstår på de enkelte kommunale institutioner og virksomheder.

Vores mål er at mere genanvendeligt affald udsorteres ved de kommunale institutioner og virksomheder inden 2026.

⁸ WWF, 2021: I dag er jordens naturressourcer opbrugt – tre uger tidligere end sidste år.
<https://www.wwf.dk/nyhed/earth-overshoot-day-2021/>

Der skal opsættes udendørs og indendørs sorteringsbeholdere som muliggør den daglige sortering på de kommunale institutioner og virksomheder.

Kommunen vil indhente erfaringer fra andre kommuner i forhold til udarbejdelsen af kommunikationsmateriale og brugbare indendørs sorteringsløsninger.

3.5.2. CIRKULÆRE KOMMUNALE UDBUD OG INDKØB

Stevns Kommune ønsker at bidrage til den cirkulære økonomi gennem et mere ansvarligt forbrug, der belaster biodiversiteten og klimaet mindst muligt – både når kommunen selv står for egne udbud, og når kommunen samarbejder med andre kommuner om udbud. Det kan fx ske ved at efterspørge materialer, som tidligere har indgået i andre produkter. Eller ved at stille krav til at indkøbte materialer – efter endt levetid – kan recirkuleres. Det kunne eksempelvis være at sætte krav til leverandører om at tage produkter retur med henblik på genbrug/genanvendelse.

Vores mål er at cirkulære tænkning
vægtes i udbud og indkøb.

Stevns Kommune ønsker at foretage grønne indkøb, hvor der vælges produkter med lang levetid og med omtanke. Der skal være fokus på produkter af bedre kvalitet, der kan repareres, hvor reservedele kan udskiftes, og produkter der nemt kan skilles ad, så materialerne kan genanvendes. Derfor giver det mening at have fokus på, hvordan produkterne bliver designet, så de holder længst muligt, samt kan skilles ad, så materialerne kan få flere liv, hvormed spild minimeres.

3.5.3. DIREKTE GENBRUG AF KOMMUNENS EGNE MØBLER

Der findes masser af gode overskudsmøbler fra kommunens kontorer og institutioner, der søger en ny ejer og et nyt liv et andet sted i Stevns Kommune. Kommunen vil derfor fremme brug og deling af genbrugsmøbler på tværs af kommunen. Det gøres ved at stille de kasserede møbler til rådighed, så kommunens institutioner og virksomheder kan genbruge møblerne.

Kommunen ønsker at sætte et overskueligt system op, der kan tilgås af kommunens ansatte. De kommunale kan via systemet søge og finde de overskudsmøbler, de kan bruge. Det kan fx være via en portal, hvor der løbende lægges billeder op af indkomne brugte møbler, som kommunens institutioner og virksomheder kan afhente på et lager.

4. VURDERING AF AFFALDSPLAN 2022-2034

Følgende kapitel forholder sig til flere af kravene i § 16 i Affaldsbekendtgørelsen (2021), som Stevns Kommune skal opfylde i Affaldsplan 2022-2034, herunder Kortlægnings- og Planlægningsdelen.

Med de initiativer som allerede er gennemført i Stevns Kommune, og med initiativerne i Affaldsplan 2022-2034, er det vores vurdering, at Kommunen lever op til de nuværende nationale målsætninger på affaldsområdet. Således arbejder vi for mere genbrug, mere genanvendelse og mindre forbrænding. Kommunens Affaldsplan 2022-2034 tager afsæt i den cirkulære økonomi. Og vi ønsker at udbrede den cirkulære tankegang i den kommunale affaldshåndtering, hvilket er i overensstemmelse med den nationale lovgivning på affaldsområdet, herunder affaldshierarkiet.

Som tidligere nævnt i Affaldsplan 2022-2034 blev der d. 1. maj 2022 indført yderligere husstandsnære indsamlingsordninger. Det betyder, at Stevns Kommune lever op til det nationale krav om indsamling af 10 forskellige slags affald hos borgerne, herunder: Mad-, papir-, pap-, metal-, glas-, plast-, tekstilaffald samt mad- og drikkekartoner, farligt affald og restaffald.

Stevns Kommune forventer at den fremtidige affaldshåndtering vil byde på mere genbrug og mere genanvendelse samt mindre forbrænding og mindre deponi. Affaldshåndteringen er i høj grad bestemt af markedspriser, som varierer over tid. Dette, sammenholdt med at affaldssektoren står over for store forandringer frem mod 2030, gør, at det ikke vides på forhånd, hvilke behandlingsanlæg, der skal håndtere Stevns Kommunes affald. De forventede affaldsmængder fremgår af Kortlægnings- og Planlægningsdelen i bilag 1.

Deponerings- og forbrændingskapacitet, herunder behovet for etablering af yderligere kapacitet er beskrevet i Kortlægnings- og Planlægningsdelen i bilag 1. Endvidere er der ikke planlagte fremtidige investeringer til renovering, ombygning eller etablering af nye anlæg – udover de nævnte afsnit Kortlægnings- og Planlægningsdelen i bilag 1.

4.1. ØKONOMI

Stevns Kommunes Affaldsplan 2022-2034 består af 5 temaer med en række indsatsområder, der skal implementeres for at indfri målsætningerne i planen.

Nogle af indsatsområder vil blive udført i samarbejde med de øvrige interessentkommuner i ARGO. Nogle indsatsområder vil blive udført i samarbejde med ARGO, som driver genbrugspladserne i Stevns Kommune. Og nogle indsatsområder vil Stevns Kommune udføre alene.

Fælles for disse indsatsområder er, at det er vanskeligt at estimere, hvad det har af økonomiske konsekvenser for Stevns Kommunes budgetter og affaldsgebyrer. Hvad koster det fx at implementere genbrugsbutikker på de to genbrugspladser? Her vil der være flere parametre i spil, der skal undersøges nærmere - fx findes der eksisterende bygninger på genbrugspladserne, som kan anvendes til genbrugsbutikker og lager, eller skal der bygges nyt? Det kræver således en nærmere undersøgelse, hvorefter der politisk skal tages stilling til indsatsområdet.

På grund af forsinkelser i den nationale affaldsplan er Stevns Kommune gået i gang med flere af indsatsområder i Affaldsplan 2022-2034. Det betyder, at der er taget politisk stilling til nogle af indsatsområderne, som derfor allerede indgår i affaldsgebyrerne. Det er fx sortering af 10 affaldstyper hos den

enkelte husstand, hvor husstandene sorterer i yderligere fire affaldstyper: pap, mad- og drikkekartoner, farligt affald og tekstil.

De indsatsområder, der fremadrettet kan komme til at påvirke budgetter og affaldsgebyrer i Stevns Kommune, vil blive undersøgt og estimeret, samt politisk behandlet af de relevante udvalg og kommunalbestyrelsen - i overensstemmelse med den nuværende praksis.

5. OPFYLDDELSE AF INITIATIVER I STEVNS KOMMUNES AFFALDSPLAN 2014-2018

Oversigt over initiativerne i Stevns Kommunes Affaldsplan 2014-2018. Status angiver, hvorvidt initiativerne er opnået indenfor den gældende affaldsplan. Pga. lovgivning fra EU og Miljøstyrelsen blev planperioden for Stevns Kommunes Affaldsplan 2014-2018 forlænget.

Kategori	Tiltag	Beskrivelse	Årstal	Status
Husholdninger	Flasker og glas – indsamling via kuber	Udbrede ordningen – og følge op på effekt	2014	Gennemført, men nu er ordningen afviklet – erstattet med indsamling ved husstande
	Batterier - indsamling via pose på låget	Informationskampagne via ”hænger” på papirbeholderen Optimere renovatørens indsamling ifm. nyt udbud	2014-15	Gennemført. Afvikles med ny ordning, der trådte i kraft 1. maj 2022.
	Øget sortering af dagrenovationen: - Papir - Pap - Plast - Metalemballage - Bioaffald	Fælles tiltag med KARA/NOVEREN og de 8 andre ejerkommuner: - Udarbejdelse af en fælles strategi for øget sortering af dagrenovationen - forberede udbud for kommende / nye indsamlingsordninger – evt. fælles med andre kommuner	2014-18	Gennemført i 2020, og nu udvidet med pap fra 1. maj 2022.
	Papir	Fastholde og om muligt øge den høje rate for indsamling og genanvendelse gennem oplysning og kampagne	2014-18	Gennemført
Erhverv	Udvikling af affaldstilsyn på bl.a. skoler og institutioner	Tilbyde / tilskynde egne institutioner at deltage i de indsamlingsordninger for genanvendelige materialer, som kommunen har eller vil etablere for husholdningerne	2014-15	Gennemført 2020
	Slam fra renseanlæg	Sikre at plantetilgængeligt fosfor i spildevandsslam fortsat nyttiggøres til jordbrugsformål Fortsat føre tilsyn med, at der ikke afledes miljøfarlige stoffer til spildevandsanlæggene	2014-18	Gennemført
	Prioritering af tilsyn med virksomheder	Virksomheder skal motiveres til at øge genanvendelse af deres affald generelt. Indsatsen rettes primært mod virksomheder / brancher med større mængder genanvendelige materialer i affaldsstrømmen – herunder også virksomheder,	2014-18	Gennemført

		som ikke er omfattet af tilsynsbekendtgørelsens krav om regelmæssige tilsyn. Fokus på affaldshåndteringen ifm virksomhedsgodkendelser/-tilsyn		
Både husholdninger og erhverv	Bedre sortering af bygge-/anlægsaffald	Fokus ved nybyggeri, større ombygninger og nedrivning – særligt på kommunale ejendomme	2014-18	Gennemført
	Fokus på PCB-affald	Opfølgning på regeringens PCB-handlingsplan	2014-18	Gennemført
	Farligt affald - Batterier - Pærer og lysstofrør - Elektronikskrot - Spraydåser - Maling og olie	Farligt affald ud af den øvrige affaldsstrøm: - Intensivere information - Evt. fælles med andre kommuner	2014-18	Implementeret maj 2022
	Øge genanvendelse	Fælles information gennem KN og genbrugspladser - Særlig fokus på fraktionen "småt brændbart" - Sikre større udsortering af rene materialefraktioner	2014-18	Gennemført
	Forebygge dannelse af affald	Gennem kampagner opfordrer til: - at aflevere til direkte genbrug – og - at købe produkter med lang holdbarhed / levetid	2014-18	Ikke gennemført.